

Yalnız taş duvar olmaz

# Tut Pekmezi

Tutlular Yardımlaşma Derneği / İsviçre  
Ocak 2003 Sayı 15



Yeni yılınızı kutlar, sağlık, başarı ve mutluluklar dileriz.  
Tutlular Yardımlaşma Derneği Yönetim Kurulu

## Değerli Okuyucu,

Elinizdeki dergi **Tut Pekmezi**'nin on beşinci sayısı. Bu sayımızda da dolu dolu bir Tut Pekmezi hazırlamaya gayret ettik.

Ancak hemen söylemek gerekir ki, böyle giderse, yani Tutlu hemşerilerimiz, Tutlu aydınlarımız yazma konusunda çekimser davranmaya devam ederlerse Tut Pekmezi bugüne kadar olduğu gibi üç aylık aralıklarla yayımlanamaz ve kalitesi de düşer.

Tut Pekmezi'nin daha da kaliteli hale gelmesi ve yayını sürdürülebilmesi ancak hemşerilerimizin ve aydınlarımızın her türlü desteğiyle olasıdır. Bu bağlamda, Tut Pekmezi'nin neden yayımlandığı ve Tut Pekmezi'nde nelerin yazılacağına ilişkin birinci sayımızdaki yazılanları anımsamakta yarar var :

„Tut Pekmezi'nin konuları Tutlunun yaşam biçimi; yediği içtiği, acıları sevinçleri ve özelemleri, yazarları ise Tutlular olacaktır.

Tut Pekmezi aynı zamanda, İsviçre'de yaşayan Tutluların yaşam biçimlerinden kimi kesitleri yazıya dökerek kalıcılığını ve unutulmamasını sağlayacaktır.

Tut Pekmezi, Tutluların manilerini, türkülerini, deyimlerini ve başka kültürel değerlerini derleyip korumak düşüncesindedir.“

Tut Pekmezi'nin bu on beşinci sayısına ulaşmasına her aşamada katkısı olanlara teşekkür ediyor ve çabalarının devamını rica ediyoruz.

Dut Pekmezi'nin bu sayısında ağırlıklı olarak, Tutlular Yardımlaşma Derneği'nin dördüncü kongresi yer aldı.

**Mustafa Yoğurtçu**, kongrenin seyrine ilişkin gözlemlerini yazdı.

Tutlular Yardımlaşma Derneği'nin çalışmalarını anlatan ve genel olarak örgütlenme üzerine kimi görüşleri de yansıtan **Mehmet Karakuş**'un kongredeki konuşmasını da yayımlıyoruz.

Bu iki yazı sayesinde hem kongreye katılmayan TYD üyeleri hem de öteki hemşerilerimiz kongre konusunda bilgilendirilmiş olacaklardır.

Tut Pekmezi'nin bu sayısında, birkaç sayıdan sonra yeniden **Hamza Demir**'in bir yazısını bulacaksınız. Umarız zevkle okur ve kimi dersler çıkartırsınız.

Yavaş yavaş, Tut Pekmezi'nin daimi yazarı haline gelen **Rıdvan Filiz**'de **Dünya Hali** başlıklı yazısıyla günlük yaşamdan kimi notlar aktarıyor. Onları okurken sizler de günlük yaşamınızda karşılaştığınızı kimi küçük olayları anısayacak ve gülümseyeceksiniz.

**Mehmet Yılmaz**, yine fıkralar derleyerek **Güldüşün** sayfasını oluşturdu. Fıkraları okudukça sizlerin de aklına başka fıkralar gelecek ve gülümseyeceksiniz. Gülümseyebilmek az mı kazanç şu zamanda!

**Mehmet Karakuş** hem **Tutçası-Türkçesi** sayfasının oluşması için kimi sözcükler topladı, hem de yine bir şiir denemesi yaptı.

Sizler de bu tür denemeler yapabilir ve Tut Pekmezi'ne gönderebilirsiniz.

Tut Pekmezi'nin bundan sonraki sayısı **mart sonunda ya da nisan** başında yayımlanacaktır. Kuşkusuz bu da sizlerin çabası sonucu olabilecektir. Derginin konularının çeşvesi birinci sayımızda çizilmiş, biraz önce de yinelenmiştir. Şimdiye kadar, **sen şunu yaz, sen şunu yaz** diye bir görevlendirme yapılmamış, yazı yazmaya ilgi duyanların, doğal bir gelişim içinde ortaya çıkması beklenmiştir. Aynı tutumumuz devam ettirmek istiyoruz. Görevlendirerek yazı yazdırmanın yapay ve eninde sonunda da verimsiz bir çaba olacağını düşünüyoruz.

**Dut pekmezi gibi şirin ve sağlıklı günler geçirmeniz dileklerimizle...**  
**Tut Pekmezi**

### **Bir Anımsatma**

#### **Değerli Üyelerimiz,**

2003 yılına ait ödentilerinizi ödemeniz için bir ödeme kağıdını Tut Pekmezi ile beraber gönderiyoruz. Gelirimizi-giderimizi bilmemiz açısından, yıllık ödentilerinizi **Ocak veya Şubat 2003 sonuna** kadar ödemenizi rica ediyoruz. Ödeme kağıdını **kayıp** edenler, ödentisini göndermeyi **unutanlar** veya ödentisini ödemeye **erinenler** yönetim kurulu üyelerinden birisine durumu bildirebilirler.

#### **Değerli Hemşerilerimiz,**

Derneğimize üye olmak için, **100 Franklık yıllık** ödentinizi ödememiz yeterlidir. Bunun için bir yönetim kurulu üyesi arkadaşımızdan ödeme kağıdı alabilirsiniz.

**TYD Yönetim Kurulu**

### **Bir Çağrı**

#### **Değerli Üyelerimiz,**

#### **Değerli hemşerilerimiz,**

Bilineceği gibi derneğimizin bir yardım derneği, dolayısıyla da bir hayır kurumu olduğunu her fırsatta anlatmaya çalışıyoruz. Başka hayır kurumları gibi derneğimiz de **üye ödentileri ve bağışlarla** ayakta duruyor. Bu yüzden derneğimizin parasal gücünü artırmak ve yapacağı yardımları daha da etkin hale getirmek için, sizleri, **fitire ve zekatlarımızı** derneğimize vermeye çağırıyor ve yapacağımız yardımları en iyi şekilde değerlendireceğimizi bilmenizi istiyoruz.

**TYD Yönetim Kurulu**

### **Bir Teşekkür**

#### **İsviçre Tutlular Yardımlaşma Derneğine**

İsviçre Tutlular Yardımlaşma Derneği olarak, öğrenimimiz süresince bizlere sağlamış olduğunuz maddi destekten dolayı, sizlere teşekkürü bir borç biliriz.

**Mehmet ÖZDOĞAN**  
Çukurova Üniversitesi  
Fen-Edebiyat Fakültesi  
ADANA

## TYD'nin Dördüncü Kongresi Yapıldı

Tutular Yardımlaşma Derneği dördüncü kongresini, 24 Kasım 2002'de Zürich'in Wipkingen semtindeki Gemeinschaftszentrum adlı kuruluşun salonunda yaptı.

Üyelerin salt çoğunluğunun kongreye katıldığı saptandıktan sonra, **Mustafa Yoğurtçu nun yanı sıra, ilki Tutu dostu Hasan Demircan ve Fikret Aydın, Mehmet Karakuş tarafından divan üyeliklerine önerildi. Üyelerin de uygun görmesiyle, Hasan Demircan başkanlığındaki "divan heyeti" oluştu.**

Bir dakikalık saygı duruşundan sonra kongre gündeminin maddelerine geçildi. Buna göre ilk olarak dernek başkanı **Mehmet Karakuş**, TYD'nin çalışma raporunu okudu ve genel olarak dernekçiliğe ilişkin düşüncelerini belirtti.

Derneğin parasal durumunu, gelir ve giderlerini, son para durumunu da ayrıntılı bir rapor halinde sayman **Mahmut Karakaplan** açıkladı.

Daha sonra üyelere söz verildi. Bu bölümde ilk sözü **Hüseyin Aslantaş** alarak, derneğin son dönemde parasının az arttığının dikkatini çektiğini, bu durumun nedneni öğrenmek istediğini ve derneğin parasının nasıl artırılacağına ilişkin düşüncelerini belirtti.

**Mehmet Karakuş** ve **Mahmut Karakaplan** tarafından, derneğin gelirlerinin ödentiler, etkinliklerden elde edilen gelirler ve bağışlar olduğu, bunun da hesabının açık olduğu belirtildikten sonra, dernek gelirlerinin ancak üye sayısının artmasına ve etkinliklere daha fazla insanımızın katılmasına bağlı olduğu vurgulandı.

**Mustafa Yıldırım**, derneğin, her yılbaşında bir eğlence gecesi düzenlemesinin yararlı olacağını, böylelikle hem insanlarımızın beraberce eğleneceğini hem de derneğe bir miktar kalabileceğini belirtti.

**Ali Gündoğdu**, derneğin, acilen bir lokale ihtiyacı olduğunu anlatırken: "Lokal sayesinde hem sık sık bir araya gelebiliriz hem de derneğe para kazanabiliriz," dedi.

**Remzi Gündoğdu**, toplantı, gece ve piknik-

lerde hemen hemen aynı yüzlerle karşılaştığımızı, bunun önüne geçmek için üye sayısının artırılması gerektiğinin üzerinde durulmasını istedi. R. Gündoğdu ayrıca, İsviçre'deki çeşitli etkinliklere katılarak gelir sağlanabileceğinin de düşünülmesi gereken bir konu olduğunu belirtti.

**İlyas Karakuş**, derneğin, Tut'ta bir kolunun olmasının yapılacak işler açısından daha pratik ve yararlı olacağını düşündüğünü söyledi.

**Fatma Karakuş** ise, "Beyler, hanımların da derneğe üye yapmaları ve toplantılara da getirmeleri, yoksa ne sayı olarak ne de kalite olarak gelişebiliriz," dedi.

Çoktan beri sözü edilen "yüzme havuzu yaptırılması" konusu da konuşuldu ve çoğu arkadaş tarafından "uygulanabilir" bir düşünce olarak değerlendirildi.

Yapılan çeşitli konuşmalardan sonra **Mehmet Gönül** ve **Hüseyin Aslantaş**, uygun bir lokal yeri bulunursa işletebileceklerini belirttiler.

Ben de, "başımıza neler geldiyse cahillikten geldiğini düşündüğümü" söyledikten sonra, öğrencilere yapılan yardımın devam etmesini, hatta öğrenci sayısının 10'a çıkartılmasını önerdim.

Kongre gündeminin ilgili maddesi gereğince eski yönetim kurulu üyeleri oybirliğiyle aklandı ve bir ara verildi.

Yapılan yarım saatlik arada elmalar, sandviçler yenildi, kahveler içildi, ufak tefek sohbetler yapıldı.

Kongrenin ikinci bölümünde de yeni yönetim kurulu üyelikleri için seçim yapıldı.

Yönetim kurulu üyeliğine aday olan **Mehmet Karakuş, Ali Gündoğdu, Mehmet Yılmaz, Hüseyin Aslantaş, Mahmut Karakaplan, Kamil Dontaş, Remzi Gündoğdu, Orhan Kızgın, Mahmut Savıcı ve Recai Aytelkin** oybirliği ile yönetim kuruluna seçildiler.

TYD'nin dördüncü kongresi, saygılı, hoş ve güzel bir ortamda geçti.

Yeni yönetime başarılar...

**Mustafa Yoğurtçu**



Mehmet Karakuş'un Tutlular Yardımlaşma Derneği'nin Dördüncü Kongresi'ndeki Konuşması

**Sayın Başkan,  
Değerli Üyelerimiz ve Değerli Arkadaşlar,**

Boş zamanın ve güzel havanın çok da seyrek bulunduğu bu ülkede, dinleneceğiniz bir pazar gününü de kongremiz için ayırdığımız için hepinize teşekkürler, hepiniz hoşgeldiniz.

**5 Temmuz 1995'te** bazı hemşerilerimizle toplanarak **Tutlular Yardımlaşma Derneği'** nin kurulmasını kararlaştırdık. Dernek tüzüğü ve diğer teknik hazırlıklar tamamlandıktan sonra da, **23 Ekim 1995** tarihinde yazımı kararlaştırılan bir mektupla, derneğin kurulduğunu bütün hemşerilerimize duyurduk ve derneğimize üye olmaları çağırısını yaptık.

**17 Kasım 1996'da** da ilk kongremizi yaptık. İlk kongremizden sonraki kongreleri tüzük gereğince iki yılda bir topladık. Bugünkü kongremiz dördüncü kongremiz oluyor.

Derneklerin, partilerin veya başka kurumların '**kongre**' veya '**genel kurul**' adı altında yaptıkları toplantılarda geçmiş kongre ile yapılmakta olan kongre arasındaki çalışmalar gözden geçirilir, hesaplar incelenir, daha iyiye ulaşmak için çeşitli öneri ve öngörülerde bulunulur ve bütün bu çalışmalarını da bir düzene koyarak yürülecek olan yeni yönetim kurulu seçilir.

Biz de bugün bütün bunları yapmak için toplandık. Toplantımıza katılımın bu denli yüksek olmasından dolayı için için seviniyor ve bunu, derneğimize olan '**ilgi**'nin yoğunluğuna bağlıyorum. Umarım bu yüksek katılım sayesinde hem verimli bir genel kurul çalışması yaparız hem de bir aile ortamı havası içinde güzel bir gün geçiririz.

**Sayın Başkan,  
Değerli Üyelerimiz ve Değerli Arkadaşlar,**

Dernek çalışmalarına ilişkin söyleyeceklerimden önce, bir sanayi ülkesi olan **İsviçre**'deki ve geri bir tarım ülkesi iken son zamanlarda hızla toplumsal bir değişim yaşayan **Türkiye**'deki '**yardımlaşma**'

konusuna dikkatinizi çekmek istiyorum. Belki bu sayede derneğimizin varlık sebebi ve amaçları daha iyi anlaşılır.

Bilineceği gibi İsviçre bir sanayi ülkesidir. Bu sanayi ülkesinde birçok işleyiş gibi, insanlar arasındaki ilişkiler de çeşitli kurallara bağlanmış ve bu kurallara da yasal güvenceler getirilmiştir. İnsanlar arasındaki ilişkilerde önemli bir yer tutan 'yardımlaşma'da işte bu yasal düzen içinde işlemektedir. İşsizlik, hastalık, kaza, emeklilik, yaşam ve yoksulluk sigortası gibi çeşitli 'kasa'lar oluşturulmuş ve bunların yasal işleyişi saptanmıştır. Bu kasalar, bir yandan henüz yardıma muhtaç durumda olmayan çalışanlarca, yerine göre devletçe, işverenlerce, kiliselerce veya hayırsever kimselerce besleniyor, bir yandan da yardıma muhtaç olanlarca yine yasal çerçeve içinde kullanılıyor. Herkes kurallara uyuyor. Uymayanlar, ya kasaların olanağından yararlandırılmayarak ya da başka şekillerde cezalandırılıyor.

Bu sigorta örneğinde olduğu gibi, diğer konularda da hem devlet hem halk, yaşamı düzenleyen kurum ve kurallara son derece duyarlı bir yaklaşım sergiliyor. Çevre, trafik, spor, eğitim, üretim ve tüketim, duyarlılık gösterilen başlıca alanlardan sadece birkaçı.

#### **Peki bizde durum nasıl?**

Sigorta sistemi son yıllarda önemli bir gelişme gösterse de hem bütün toplumu kapsamı açısından hem de yeterlilik açısından oldukça geri bir düzeyde bulunuyor. Esas yardımlaşma aile ve akraba içinde veya mahalleli ve köylüler arasında olmaktadır. Yani sanayi toplumuna uyan yasal düzenlemelerin yerini bizde, tarım ve köylü toplumuna denk düşen geleneksel düzenlemeler, daha doğrusu düzensizlikler almaktadır. Bu şekildeki yardımlaşma da doğal olarak hem yetersiz hem zamansız olduğundan çeşitli dedikodulara ve hatta küskünlüklere bile sebep olabilmektedir. O yüzden de halk, bir özdeyişinde, "Elden gelen öğün olmaz, olsa da zamanında olmaz," diyerek, durumu çok güzel özetlemektedir.

Bizde sadece yardımlaşma ve sigorta sistemi yetersiz değil, öteki konularda da hem devlet hem de halk duyarlı ve 'neme lazımcı' bir tutum içindedir.

İşte Tutulular Yardımlaşma Derneği bu olumsuz koşulların devam ettiği bir zaman diliminde, doğup büyüdüğü yeri ve orada yaşayan insanları unutmayan kimi duyarlı hemşerilerimizin çabasıyla kuruldu ve sizlerin desteğiyle de bugünlere geldi.

#### **Sayın Başkan, Değerli Üyelerimiz ve Değerli Arkadaşlar,**

Tutulular Yardımlaşma Derneği'nin tüzüğü'nün başında amaç olarak, "Tut İlçesi'nin güzelleştirilmesine ve Tutuluların genelinin kullanımına yönelik yatırımlar ve yardımlar yapmak ve bu amacı gerçekleştirmek için İsviçre'de yaşayan Tutuluların birliğini sağlamak," yazılıdır.

Geçen kongreden bu yana neler yapmışız diye yazdığım toplantı tutanaklarına bir göz attım. Dikkatimi çeken ilk şey, yapılan toplantıların çokluğu oldu. Hemen hemen birbuçuk - iki ayda bir toplanmışız. Toplantılara çoğunlukla bütün yönetim kurulu üyeleri katılmış veya bazan bir iki eksik olmuş. Toplantılar her zaman rahat bir sohbet ortamı içinde olmuş, isteyen her arkadaş düşüncesini söylemiş, alınan her karar herkesin onayıyla olmuş, adet yerini bulsun diye 'şekli' bir oylama yapılmamıştır.

Toplantılar hem eski hem de yeni yönetim kurulu üyelerimiz açısından oldukça öğretici olmuş ve hepimize çeşitli deneyimler kazandırmıştır.

Geçen kongreden bu yana, buradaki hemşerilerimizin birliğini ve dayanışmasını sağlamak, aramızdaki samimiyeti geliştirmek, eğlenmek ve ayrıca derneğimize para kazanmak için geceler ve piknikler düzenlenedik.

Bu etkinliklerin kalitesini yükseltmek ve siz hemşerilerimizi hoşnut etmek için her programda bazı yenilikler yapmaya çalıştık. Bunları da bir ölçüde başardık.

Bu etkinliklerin hazırlanması ve ortaya konulması aşamalarında da hem birbirimizi daha yakından tanıma olanağı bulduk, hem de yaptığımız işler konusunda çeşitli deneyimler kazandık.

Ayrıca, daha çok hemşerimizi derneğimizin çatısı altına çekmek için her fırsatı değerlendirmeye çalıştığımız gibi bir de üye kampanyası yaptık.

Geçen kongremizden bu yana attığımız somut ve önemli bir adım da, **beş yoksul öğrencimize** karşılıksız yaptığımız yardımlardır. Bu yardımlar, öğrenciler okullarını bitirinceye kadar devam edecek, okulu bitiren öğrencilerin yerlerine yeni ve yardıma muhtaç öğrenciler seçilecektir. Yoksulluğumuzun, geri kalmışlığımızın, el kapılarında sürünmemizin sebeplerinden birisinin de, **eğitimsiz bir toplum** olduğumuz gerçeği kabul edilirse, bu yardımların anlamı daha da iyi anlaşılır. Geçen kongre öncesinden başlayıp bugüne kadar yayımladığımız **Tut Pekmezi** üç aylık aralıklarla düzenli olarak yayımlandı.

Derneğimizin bir yayın organı olan Tut Pekmezi'ni İsviçre'deki bütün hemşerilerimize, Tut'taki kimi resmi ve sivil kurum ve kişilere ve başka ülkelerdeki kimi hemşerilerimize parasız olarak gönderiyoruz. Derneğimiz, Tut Pekmezi aracılığıyla üyelerimizle, hemşerilerimizle ve Tut'taki resmi ve sivil kurum ve kişilerle bir ilişki kurarak hem dernek çalışmalarını hem de kimi düşüncelerini onlara iletme olanağı buluyor.

Tut Pekmezi amatör bir dergi olmasına karşın, birçok hemşerimizi yazmaya ve okumaya özendiriyor. Birçok arakadaşımız dergimizde yazılar yazıyor, birçok hemşerimiz de Tut Pekmezi sayesinde okumanın zevkli bir iş olduğunu tadıyor.

Bugüne kadar on dört sayı yayımlanan dergimiz bu işlevlerinin yanı sıra, aşağı yukarı iki yüz sayfalık bir belge, bir kaynak kitap değerindedir. Tut'un tarihinde bir 'ilk'tir.

İçimizdeki resmi ve sivil kurumların temsilcileriyle veya tek tek hemşerilerimizle hem Tut Pekmezi aracılığıyla yazılı, hem de fırsat buldukça yüzyüze ilişkiler kuruyoruz. Bu ilişkiler çerçevesinde derneğimizin amaçlarını ve gücünü, neler yapabileceğini, Tut'un ve Tutlunun ihtiyaçlarını, kapasitesini onlarla görüşüyoruz.

### **Sayın Başkan, Değerli Üyelerimiz ve Değerli Arkadaşlar,**

İnsanların hem kendilerine karşı hem de topluma karşı sorumlulukları vardır. Kendimize karşı sorumluluklarımız öğrenmek, sağlıklı yaşamak, meslek sahibi olmak ve ailemize, yakınlarımıza yararlı bir insan olmaya çabalamak ise, topluma karşı sorumluluklarımız da, çevremizde, yurdumuzda ve dünyamızda olup bitenlere kayıtsız kalmamak ve bir şekilde tavır almak şeklinde özetlenebilir. Ancak bu sayede yaşanılması bir çevre, yaşanılması bir yurt, yaşanılması bir dünya kurulabilir. Çevresindeki olaylara, dünyadaki olup bitenlere kayıtsız kalanların, durumdan şikayetçi olmalarının ne mantıklı bir yanı, ne de yararı vardır.

İnsanın yeme - içme, yatma ve çalışmanın dışında da çeşitli ilgi alanları olmalıdır. İlgi alanlarının çokluğu yaşamı tekdüzelikten çıkarır ve zenginleştirir. Böylelikle yaşam daha yoğun, daha renkli ve daha mutlu olabilir.

Derneğimiz, hem kendisine hem de çevresine karşı sorumluluklarının bilincinde olan hemşerilerimizin çabaları ve destekleriyle bugüne geldi, bundan sonra da yoluna devam edecektir.

Ancak gözden uzak tutulmaması ve unutulmaması gereken bir konu da, derneğimizin bir yardım derneği ve bir bakıma bir hayır kurumu olduğudur. Çoğu zaman bu gerçek unutulmuş, derneğimize başka görevler yüklenip farklı beklentiler içine girilebiliyor.

Sözlerimi bitirirken değinmek istediğim bir başka konu da, gerek derneklerin, gerek partilerin, gerekse de buna benzer başka kuruluşların yönetiminin aslında bir futbol ya da bir voleybol takımına benzeyişidir.

Takımda hem çeşitli yetenekte oyuncular hem de o oyuncular arasında bir uyum olmalıdır. Söz gelimi, en iyi on bir kaleciden iyi bir futbol takımı çıkmayacağı gibi, kendi arasında çeşitli anlaşmazlıklar olan en iyi oyuncuların oluşan bir takım da başarılı olamaz. Öylesi bir takım gol atmak şöyle dursun, sürekli gol yer ve yenilir.

Siz değerli üyelerimizin, yetenekli ve kendi arasında da uyumlu çalışabilecek arkadaşlarımızı yeni yönetim kuruluna seçeceklerini umuyor, derneğimizi bugünlere getiren şimdiki yönetim kurulundaki arkadaşlara ve bize destek veren siz değerli üyelerimize teşekkür ediyorum.

## Dünya Hali

Geçen hafta çalıştığım hastanede gece nöbetim vardı. Evden biraz erken çıkıp kahveye uğradım. Bir çay içip, biraz sohbet etmek için. Baktım bizim Mustafa bir kenarda oturmuş, galiba pek keyfi yok.  
- Merhaba Mustafa, hayrola? Canın sıkkın.  
- Sorma yahu! Hanımla başım derterte. Çok müsrif, para yetiştiriyor. İnanamazsın, pazar günü benden 10 milyon istedi, pazartesi 20 milyon, sali 30 milyon, çarsamba 40 milyon, perşembe 50 milyon, dün de 100 milyon!..  
- Acıdım sana be Mustafa. Nereye harcıyor bu kadar parayı acaba?  
- Ne bileyim yahu, verdiğim yok ki..

Neyse allahtan diğer arkadaşlar da geldiler de Mustafayla karışımın geçim dertlerine daha fazla karışmaktan kurtuldum. Biraz sohbetten sonra hastaneye geldim, gelen-giden, gece nöbeti olmasına rağmen bir circunadır gidiyor. Bir taraftan acil servise gelenler, diğer taraftan hastalar, vakit nasıl geçti anlayamadım. Sabaha karşı hastalardan biri biraz fenalaşmış, odasına gittim. Adamın başı gözü sarılı. İlaç filan verdim de biraz kendine geldi.  
-Geçmiş olsun hemşerim. Ne oldu kaza mı geçirdin.

Derin derin iç geçirdi, adı Temel kendisi de kamyon sürüyümü. Başına gelenleri anlatmaya başladı. Geçen hafta kamyonu ile yokuş aşağı inerken freninin patladığını farketmiş. İleriye doğru baktığında da yolun ikiye ayrıldığını görmüş. Bir tarafta pazar kuruluymuş ve yüzlerce insan alışveriş yapıyormuş. Diğer tarafta ise küçük bir çocuk yolun ortasında oyun oynamaktaymış.  
- Hay allah ne yaptın peki?  
- Canım orası koleydi. Kafayı penum kamyonun motoru gibi çalıştırdım da. Pazar yerüne çirersem pi siru insan ölüre en eyisu çocuğu ezeyum, dedum.

Birden, aklıma ertesi günkü gazete başlıkları geldi; "Pazara giren kamyon dehşet saçtı. 150 ölü"

Kendimi tutamayıp sordum :

- Sende hiç kafa yok mu? Bu kadar insanı ezeceğine bari çocuğu ezseydin.  
Temel'in yüzü kıpkırmızı oldu :  
- Ula siz penu salak mi sandunuz? Herkes puni sorayı. Ha puni pen de düşündüm...  
Tabii ki çocuğu ezecektum ama çocuk pazara doğru koşunca pen ne yapayum?

Güler misin ağlar mısın. Temeli bıraktım, dışarı çıktım. Zaten mesai saati dolmuştu eve gitmeye karar verdim. Ceketimi aldım çıktım. Otobüs beklerken bizim Tutlu Mehme'de rasladım. Havadan sudan konuşurken laf Tutlulara geldi. Şu Mehmet'i biraz kafaya alayım dedim. Biraz gülerek:  
- Sizin Tutlular neden hep çatal-matal, bacak-macac diye konuşuyorlarlar, diye sordum. Mehmedin cevabı hazırdı.  
- Öyle söyleyenler çocuk-mocuktur!..

O arada benim otobüs geldi, vedalaştık. Otobüste sabah kalabalığı herkes üst üste. Arkaya doğru ilerledim hem ayakta dışarısını seyrediyorum, hem de yanımda ayakta duran iki kadının konuşmalarına kulak kabartıyorum.

- Leyla'yı biliyorsun?  
- Hangi Leyla?

- Bizim yeni zengin canım.

Geçenlerde köşküne bütün tanıdıklarını davet etti. Hepimiz gittik. Leyla da bir afra tavra, bir afra tavra sorma. Haspa, epey de açık bir tuvalet giymiş, takıp takıstırmış. Yakışsa bari! Akşamüzeri, yemekten önce bahçede oturuyoruz. Hava serinleyince bizim haspa hizmetçiyi çağırıldı ve yüksek sesle :  
- Kız, dedi, sırtım üşüdü. Git üstüme bişey getir!..

Bu kadarı da bugünlük çoktu ama, bütün duyduklarımı, gördüklerimi anlatmam kimse inanmaz. Ben de kimseye anlatmamaya karar verdim ve eve gidip yatıp uyudum.

**Rıdvan Filiz**



## İyiliğin Yükü

İyiliğin de yükü mü olurmuş demeyin. Bazen olur. Kimi zaman zorlaşır iyiliğin yükünü taşımak! Onca iyiliğinizin ardından gösterilen riyakarlık, aptal yerine konulma hissi, iyiliğinizi sorgulamaya iter kendinizi. „Kimseye iyilik yaramaz!“ dersiniz. Gördüğünüz her haksızlığa tepki gösterip, etrafınızdaki yanlışları düzeltme çabalarınız -destek görme bir yana-küçümseme ya da vurdumduymazlıkla karşılaşınca kuzarsınız çevrenize ve kendinize. „Dünyanın çivisini ben mi düzelteceğim!“ dersiniz.

„Akıllı adam olup dünyanın kahrını çekeceğine, deli ol da dünya senin kahrını çeksin“ diye yazmıştı Kamil (Karakuş) son 'Tut Pekmezi'nde.

Dergiyi okuduktan sonra Kamile telefon ettim. „Karamsarlığın üzerinde yine. Eline fırçayı almış, kara boyaya batırılmışın, dünyayı onunla boyuyorsun“ diyerek takıldım. Kamil de, „orijinali bana ait değil, internetten buldum, ama insan tabiki ruh haline uygun olanı seçiyor“ dedi. Sonra telefon sohbeti karşılıklı, „özledik yahu, bu taraflara doğru gelmiyor musun“la devam etti.

Daha sonra da Kamil'in yazdığı söz üzerine yeniden düşündüm: Kimler hangi durumlarda söyler bu sözü?.. Bu söz kötümserliği mi ifade eder yoksa gerçeği mi?.. Belkide en önemlisi, insanın kendi elinde midir akıllı-iyi ya da deli-kötü olmak?.. Ne kadarmı, yetişme tarzı, sosyal çevre, bilgi ve bilinç belirliyor, ne kadarmı

genleri (yani kime çektiği, kökü-kömece) belirliyor?

İsveç'e ilk geldiğim dönemde, dil kursuna giderken, yaşlı bir İsveçli öğretmenimiz vardı. Zekiliği ve 60 - 65 yıllık hayat tecrübesiyle 'insan sarrafı' gibiydi. Cevaplayamadığı yaşamın sorularını tartışırdı bazen bizimle. (O zamanlar bana göre yaşamın bütün sorularının cevabı benim inandığım ideolojinin içindeydi.).

Bir de Vietnamlı genç bir öğrenci vardı sınıfımızda. Çok sade ve dürüst birisiydi. Birgün yine 'dünyanın hali' üzerine tartışırken, hoca bana "Hamza, bu dünya, bunun gibi temiz ve dürüst insanların sayesinde dengesini koruyor" demisti. Aslına bakılırsa, Vietnamlı, dünyanın (insanlığın) dengesini sağlamak amacını güttüğü için sade ve dürüst değildi. Onun doğal kişiliği öyleydi.

Bir başka zaman da, Gülperi (Burunçayırılı Doldur Ahmet emminin kızı), köylerinden bir kadının "elinden gele de iyi olasin kele!" dediğini anlatmıştı.

Kamil kirvem, akıllı ve dürüst dostum! Bazı insanlar, vicdanlarını rahatlatmak için hiç değilse bazen iyi insan olmaya çalışırlar. Senin ise iyi olmaktan başka elinden birşey gelmez! Sana da bu yakışır!

İyilik bazen bir yük gibi gelse de, esasında vicdan rahatlığı sağladığı için, yaşamın diğer yüklerini de hafifleten bir erdemdir. İyilikle kalın.

**Hamza Demir**  
**Göteborg / 8.12.2002**

**İyilik et, denize at; balık bilmezse halik bilir!**

## Güldüşün

### Taksi

Sivaslının birisi İstanbul'a çalışmaya gelmiş. Bir zaman sonra bir iş bulub başlamış çalışmaya. Aradan epey zaman geçip biraz para kazanınca, kendisi bir işyeri açmış. Gel zaman git zaman, bakmış ki arabasız olmuyor, bir de araba almış. Bir gün arabayla giderken başka bir araba Sivaslının arabasına sağ taraftan çarpmış ve kaçmış. Sivaslı arabadan inip sağına soluna yardım bekleyen gözlerle bakmış. Bir süre çaresiz bekleddikten sonra bir hemşerisi arabasını durdurarak Sivaslının yanına yaklaşmış:

- Hayrola hemşerim, ne oldu böyle?
- Ya, hiç sorma! Adam arabaya vurup kaçtı gitti. Ne yapacağımı bilemiyorum.
- Kafanı takma hemşerim! Her işin bir kolayı var.

Adam eksozun deliğini göstererek, "Şu deliği görüyor musun? Buradan kuvvetlice üflersen araba şişer ve her tarafı eskisi gibi dümdüz olur, yamuğu falan kalmaz" demiş ve çekip gitmiş.

Sivaslı başlamış üflemeğe. Üflemiş üflemiş ama hiç de faydası olmamış. Derken bir taksi yanaşmış:

- Hemşerim kaza mı yaptın, ne oldu?

Sivaslı olanı biteni anlatmış. Bir hemşerisinin sözü üzerine eksozdan üflemeğe başladığını ama hiç faydası olmadığını söyleyince, taksici gülererek; "hemşerim kapıları açık bırakmışın. Kapıları kapat da üflemeğe devam et" demiş ve o da çekip gitmiş.

### Alın Teri

Oyun sırasında ailelerini de anlatan iki çocuktan birisi, "Benim babam, bizim ekmek paramızı alının teriyle kazanıyor" deyince, öbür çocuk, "Senin baban ne iş yapıyor ki?" diye sorar ve, "Benim babam demircidir" cevabını alır. Bir ara düşünen ikinci çocuk, "Benim babam, ekmeğimizi alın terletmeden kazanır. Çünkü, benim babam buzhanede çalışıyor" der.

### Temel

Karadeniz Bölgesi'nde bir dereye sel gelmiş ve sanki bir koca nehire dönmüş. Evleri karşı tarafta kalan Temel, bu taraftaki arkadaşı Dursun'a bağırarak soruyormuş:

- Ula Tursin, ha bu su derin midir?
- Dursun deredeki ördeği göstererek:
- Aha bu ördeğin ancak yarısına celeyu!

### Ne Yemiş?..

Temel kahvede Cemal'e sorar:

- Bu cün öğleye çok cözel bir şey yedum, pil pakalum nedir?
- Ula ne bileyum!
- Pi goleyluk edeyum sağaa... Yediğum şey 'P' ile paşlayu...
- Pilav.
- Olmadu.
- Pirasa.
- Yok.
- E.. pilemedum, sen söyle.
- Pamuya.

Mehmet Yılmaz

## Tutçası...

## Türkçesi...

Alata	: Bozuk, çürük, hasta halli olmak
Budama	: Meşe
Çağal	: Çakıl. Tarladaki çakıl yığını
Çarpı	: Toprak evleri badanalamak için kullanılan bir çeşit kireçli toprak
Çömbelek	: İncir toplarken, incirin dallarını aşağıya çekmeye yarayan ucu kendinden çengelli uzun ağaç bir sopa
Dehre	: Demiye hacet yok! Bilenler bilmeyenlere anlatsın
Eşelek	: Tortu. Suyu sıkılmış üzüm, dut gibi meyve tortusu
Galbezen	: Çalışmamaya alışmış, tembel insan veya hayvan
Gara Balıcan	: Patlıcan
Hedik	: Bir çeşit haşlanmış nohut, az sulandırılmış nohut yemeği. Özellikle, bebekler bebekler yeni diş çıkardığı zaman pişirilir ve dağıtılır.
Hıra-Hıroş	: Zayıf. Etsiz, butsuz, kansız
Horçum	: Elinden iş gelmeyen, beceriksiz kimse
Hortlek	: Oynak. Duvar veya duvar gibi üstüste dizilmiş nesneleryıkılacakmış veya bozulacakmış gibi duran halleri. Toprak kayması
Hortlemek	: Oynamak, bozulmak, şekil değiştirmek
Kezbilenmek	: Bastık, kesme, incir, üzüm gibi şirelerin şekerlenmesi
Saplıcan	: Şiddetli üşümeyle gelen karın ağrısı
Şelek	: Sırta taşınan yük
Tamatos	: Domates
Yastık Yeri	: Taş veya kerpiçten yapılmış kalın duvarlarda bulunan, yastıkları üstüste koymak için yastık uzunluğundaki önü kapaksız, ama çoğunlukla perdeli bir çeşit dolap
Yavıncımak	: Yüzsüz ve sahte yalvarmak, kendine acındırmak
Yazı	: Ova
Yazmak	: Ortaya, sağa sola serpmek, dağıtmak, saçmak
Yerennik	: Şaka
Yük Yeri	: Yastık yeri gibi duvardaki yatak dolabı. Yataklar ve yorganlar uzunlamasına ikiye katlanır ve üstüste yük yerine konur ve perdesi kapatılır. Yastık yeri ve yük yeri oturma odasının duvarlarında bulunur. Gece yatacak zaman serilir, sabahleyin de katlanır kaldırılır. Böylelikle oturma odasında, oturmak ve günlük işleri yapmak, hatta yemek pişirmek ve misafir ağırlamak için de yer açılmış olur.

**Mehmet Karakuş**

### Çınarlar

Söyleyin söyleyin sevilmez mi çınarlar  
İlle de köy meydanındakiler  
Yedi kat yerin dibindeki kökler  
Yıldızlarla yarışan dallar  
Yılların yıkamadığı direnç  
Kaç kış kaç yaz yemiş kabuk bağlamış yürek  
Gidin ondan sorun  
Kim ne yedi ne içti  
Kim nasıl yaşadı  
Kim öldü kim kaldı  
Köyün nüfus kütüğü  
Köylünün sır kütüğü  
Kaç öykünün tanığı kim bilir

Söyleyin söyleyin sevilmez mi çınarlar  
İlle de yol çatındakiler  
su başındakiler  
Ani karşılaşmalar  
Sıcak merhabalar  
Kurulan dostluklar  
Hemen oracıkta bölüşülen ekmek  
Pençe pençe içilen su  
Ayrılık  
Hoşça kal  
Yolun açık olsun  
Selam söyle  
Kaç yolcunun tanığı kim bilir

Söyleyin söyleyin sevilmez mi çınarlar  
İlle de bir gençlik parkının kuytu köşesindekiler  
Kaç buğulu göz gördü kollarının altında  
Hangi ilik nefes yaladı göğsünü  
Kaç sevda yemini duydu yalvaran ağızlarından  
Ne çok ok yemiş kalp kazandı gövdesine  
Kaç sevdanın tanığı kim bilir

Söyleyin söyleyin sevilmez mi çınarlar

**Mehmet Karakuş**

**Tutlular Yardımlaşma Derneği**  
**Postfach 570 / 8952 Schlieren / İsviçre**